

UNDERVISNINGSPLAN DEL- OG SLUTMÅL HÅNDARBEJDE 1. – 8. KLASSE

Der undervises i håndarbejde på 1 - 8 klassetrin.

Formålet med undervisningen i håndarbejde er, at eleverne ved skabende håndværksmæssigt arbejde opnår livsnære erfaringer og bliver i stand til at overskue samspillet mellem forestilling, planlægning og udførelse og udvikler færdighed i at formgive og fremstille ting, der har æstetisk og funktionel værdi.

Gennem udfordringerne i den tekstile designproces får eleverne mulighed for at opleve arbejdsglæde, fællesskab og følelsesmæssigt engagement. Derved udvikler eleverne tillid til egen formåen og erkender værdien af æstetisk praktisk arbejde.

Eleverne skal blive fortrolige med tekstil kultur og udtryksform, så de bliver i stand til at vurdere, udvikle og formidle den materielle kultur, de selv og andre skaber og bruger.

1. klasse

Enhver helhedspædagogik må tilgodese alle sider af barnet. Håndarbejde skal derfor ikke bare være en træning i at opnå praktiske færdigheder, men skal bl.a. også fremme skønhedssans og praktisk tænkning.

Strikningen er et særdeles vigtigt indslag i 1. klasse.

Strikningen kan være en vanskelig disciplin, da den kræver en god finmotorik, højre-venstrekoordinering og rutine. Den gentagne anstrengelse styrker viljen i barnet,

og enhver indøvet færdighed styrker forbindelsen mellem barnets liv og verden omkring det.

Delmål efter 1.klasse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- opnå praktiske færdigheder
- udvikle finmotorik
- udvikle skønhedssans og praktisk tænkning
- styrke viljen

2. klasse

At lære at hækle kan ses i sammenhæng med at lære at skrive. Hæklenålen holdes som en blyant, og således kan hæklingen bidrage til at indøve bevægelighed i skriveprocessen. Hæklingen åbner for mange muligheder for formgivning. Børnene kan f.eks. hækle hånddukker eller dyr. De lærer også at hækle brugsgenstande, som f.eks. fløjtehylstre.

I anden klasse syr eleverne desuden en håndarbejdspose, som broderes med forskellige slags sting.

Delmål efter 2.klasse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udvide deres håndarbejds-mæssige færdigheder ved at skabe brugsting
- eksperimentere med fladeopbygning og farvekombinationer
- skabe egne udtryk

3. klasse

Det naturlige udgangspunkt her er hjemstavns-læren, som danner baggrund for megen undervisning og for mange af de aktiviteter, der foregår i 3. klasse. Udgangspunktet er ofte fremstilling af en håndten. Derpå skal ulden bearbejdes: Der skal kartes, spindes og samles plantedele til senere farvning. Det kræver megen øvelse at få håndtenen i gang og få den kartede uld forvandlet til garn. Det færdigt spundne garn kan væves til en hyrdetaske, eller det kan anvendes til strikning af forskellige dyr.

Delmål efter 3.klasse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende processen fra uld til garn
- omforme naturmaterialer til et tekstilt udtryk
- lære om uldens egenskaber og behandling

4. klasse

På dette klassetrin har det vist sig særlig frugtbart at arbejde med korssting. Stingene er små, syningen kræver tålmodighed og præcision. Barnets bevidsthed vækkes ved det lovmæssige i stingenens ensartede retning og ved at se de enkelte sting blive til en helhed i et færdigt broderi. Eleverne laver selv udkast og mønster til det, som skal syes, og der lægges vægt på, at de oparbejder evne til at vurdere samspillet mellem form og farve, enten det er et sangbogsomslag, en pude eller andet, der arbejdes med.

Delmål efter 4.klasse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge egne ideer i et broderi-motiv
- arbejde med design inden for en given ramme: komposition, farver og formgivning
- bruge omverdenen som inspirationskilde
- anvende dekorationsteknikker – korssting
- udvikle tålmodighed til at gennemføre et stykke arbejde
- arbejde med præcision

5. klasse

Strikning tages op igen på dette klassetrin. Nu er strikningen blevet mere rutinepræget for eleverne, og det, der strikkes, bliver det vigtigste. Eleverne kan arbejde videre med strikning af mere kompliceret arbejde i plane eller rumlige former. Eleverne strikker nu vanter med 5 pinde - i tykt utvundet uld. Vanterne kan afsluttes med broderi, valkning eller pyntesnøre. I forbindelse med næste opgave: strikning af strømper - lærer eleverne ribstrik, ind- og udtagning. Strømperne kan strikkes i tyndt strømpegarn eller tykkere uldgarn evt. med mønstre. Som ekstra opgave kan der strikkes huer, pandebånd, benvarmere og lign.

Delmål efter 5.klasse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge strikning som et håndværk
- opleve, hvordan garn forvandles til flade
- skabe unikke produkter med nogle få teknikker og forskellige garntyper
- opleve glæden ved at arbejde med hænderne

6. klasse

I 6. klasse arbejdes der med menneskets proportioner, og i håndarbejde fremstiller eleverne en dukke.. Der er frie muligheder for hver enkel elev til at formgive sin dukke efter alder, erhverv og nationalitet. Eleverne tegner egne ideudkast til dukkens ansigt og tøj. Dette arbejde kan efterfølges af konstruktion af mønstre som grundlag for syning. Dukken sys i elastisk stof og stoppes ud. Ansigtstræk broderes, og hår sys på. Tøj og tilbehør sys, strikkes, filtes osv.

Delmål efter 6.klasse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- skabe dukker med personlige præg, og på en måde så dukkerne får en identitet
- omsætte et fladt mønster til rumlig form
- bruge forskellige dekorationsteknikker
- fremstille produkter med udgangspunkt i egne ideer
- bruger omverdenen som inspirationskilde

7. klasse

På dette klassetrin arbejdes der videre med proportioner; nu i form af tilskæring af forskellige beklædningsgenstande, f.eks. jakker, bukser og nederdele. Der tages "kørekort" til symaskinen, og forskellige tekstiler og deres kvaliteter gennemgås. Det kræver viden, refleksion og abstrakt forestillingsevne at gennemskue hele processen fra mønster til færdigt resultat. Der stilles desuden store krav til præcision og tålmodighed, hvis det færdige resultat skal blive brugbart og af god kvalitet.

Delmål efter 7.klasse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge færdige mønstre: - lægge mønstre på stof, afmærke og klippe ud fremstille enkle mønstre
- tage kropsmål og her ud fra at beregne materialeforbrug
- anvende hånd- og maskinsyningsteknikker til sammensyning
- anvende dekorationsteknikker, f.eks. stofmaling, tekstiltryk, broderi
- begrunde valg af materialer ud fra ønsket om produktets funktionelle og æstetiske værdi
- vælge hensigtsmæssige teknikker og arbejdsredskaber
- anvende principper for farvelære
- eksperimentere med formgivning, farve og materialesammensætning
- bruge relevante fagudtryk

8. klasse

Det er en god udfordring for eleverne i 8. klasse at arbejde med læder, da dette kræver præcision og styrke i hænderne. Læderarbejde har utallige muligheder som f.eks. prægning, farvning samt formgivning af vådt læder. Der kan syes punge, penalhuse, etuier, bæltter og lign.

I slutningen af året kan der arbejdes med reparationer og syning af beklædningsgenstande.

Delmål efter 8.klasse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- fremstille ting med æstetisk og funktionel værdi i skind og læder
- eksperimentere med dette materiale ud fra egne ideer og erfaringer
- bruge relevante fagudtryk i materialevalg, for værktøj og i arbejdsproces
- skønne, hvornår man kan foretage reparation frem for at kassere

Slutmål for faget Håndarbejde efter 8. klassetrin

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

Tekstile arbejdsområder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formgive tekstile produkter
- beherske et udvalg af tekstile teknikker
- opnå kendskab til forskellige tekstile materialer
- vælge hensigtsmæssige materialer, teknikker og arbejdsredskaber
- arbejde med komposition og farvelære
- bruge relevante fagudtryk

Det skabende håndværk

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- fremstille produkter med udgangspunkt i egne ideer
- arbejde selvstændigt med design

- bruge omverdenen som inspirationskilde
- eksperimentere med materialer, farver og teknikker
- overskue en arbejdsgang

Det samfundsmæssige og kulturelle indhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende tekstile produkter som kommunikationsmiddel
- give eksempler på naturens og kulturens indflydelse på udformning og anvendelse af tekstiler
- forholde sig til samspillet mellem ressourcer og forbrug i arbejdet med tekstiler